

The background is a complex, abstract composition. It features several large, organic, overlapping shapes in muted teal, deep red, and mustard yellow. These shapes are filled with various patterns: some are solid, some have a fine dot pattern, some have a wavy line pattern, and others have a cross-hatch pattern. The background is a light gray, and there are small, black, wavy line details scattered throughout.

Filipino 9 | Noli Me Tangere

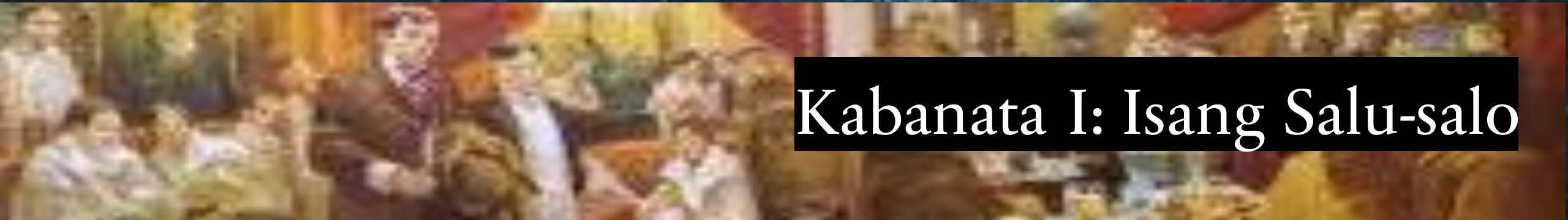
Abril 29, 2024

OPENING PRAYER (TAGALOG)

Tapos mo na ba
ang mga
KABANATA 1-5?

Kabanata I: Isang Salu-salo

Kabanata II: Si
Crisostomo Ibarra

Kabanata III: Ang Hapunan

Kabanata IV: Erehe at
Pilibustero

Kabanata V:

Pangarap sa Gabing Madilim

TALATINIGAN

Piliin ang kahulugan sa loob ng panaklong ng mga salitang may bilang

1. Nahikayat - (makuha, napansin, napasang-ayon)
2. Pangitain - (larawan, alaala, isipan)
3. Nasaksihan - (nasabi, naituro, nakita)
4. manipis na habi - (manipis na damit, manipis na tela, manipis na gawa)
5. kawalang-malay - (walang alam, walang sinabi, inosente)
6. beateryo - (paaralan, kumbento, ampunan)
7. kalansing - (tunog, tilansik, tugtugin)
8. nagpapasasa - (nagsasalita, nagsasalaysay, nagpapasarap)
9. nakalulunos - (nakaiinis, nakaaawa, nakabibingi)
10. nakababahala (nakatatakot, nakatatawa, nakasasama)

IBIGAY MO ANG
BUOD NG
KABANATA 5

BASAHIN MO AT
UNAWAIN ANG
KABANATA 5

Nang dumating si Ibarra sa **Fonda de Lala** ay umakyat kaagad sa kanyang silid. Umupo sa isang silyon at tumingala sa kalawakan ng himpapawid. Mula sa bukas na durungawan ng kanyang silid ay tanaw ang bahay sa kabilang ibayo ng ilog. Naliliwanagan ito ng maraming ilaw. Nanunuot sa kanyang pandinig ang malalambing na mga himig ng tugtugin sa biyulin. Kung hindi lamang abalang-abala ang kanyang isipan sa pag-iisip marahil ay nahikayat siyang magmasid sa pagdiriwang sa tahanang iyon. Sana'y nakita niya ang isang pangitaing lagi niyang hinahangaan sa mga tanyag na tanghalan sa Europa magagandang diwatang nababalot ng manipis na habi, nagagayakan ng makikislap na diyamante't ginto at sinusubaybayan ng maningning na sinag ang mahinhing pagsasayaw sa himig ng makukulay na tugtugin at sa marahang pag-ikot ay nagsasalimbayan ang pumapaligid na mga anghel, mga pastol, at mga dalagang nag-aalay ng bulaklak.

Tulad din nito, sana'y nakita niya ang isang napakaganda't mayuming dilag na nakadamit-Pilipina sa gitna ng pabilog na umpukan ng mga panauhing Kastila. Intsik, Pilipino, militar, pari, kabinataan at matatandang babae. Sana'y nasaksihan niya ang lubos na kaligayahan ni Padre Sibyla sa pakikipag-usap sa dilag. Naroon si Donya Victorina at matiyagang nag-aayos ng mga palamuti sa malagong buhok ng dalaga. Ang dalaga ay maputi. napakaputi. Paminsan-minsan ay nag-uukol ng matamis na ngiti na makikita ang mapuputing ngipin. Ang kanyang maamong mata'y naglalarawan ng kawalang-malay at kabutihan ng kalooban. Tanging isa lamang ang di nabighani sa gayong tanawin-isang batang Pransiskano, payat at putlain. Ang dalaga'y si Maria Clara na siyang laman ng kanyang isipan. Kararating pa lamang nito buhat sa Beateryo.

Ang lahat nang iyon ay hindi nakikita ni Ibarra. Ibang bagay ang kanyang namamalas. Isang taong naghihirap huminga sa loob ng apat na marurumi't hubad na daigdig na siyang bumabakod sa maliit na kulungan. May isang hihigan at dito nakahiga ang taong maysakit. Palinga-linga sa lahat ng dako habang lumuluhang binabanggit ang isang pangalan. Sa mga katabing silid ay maririnig ang paminsan-minsang kalansing ng mga tanikala, pag-ungol at paghihirap ng mga bilanggo. Samantalang sa malayong lugar, sa ibayong dagat ay isang binata ang nagpapasasa sa walang hanggang kaligayahan, humahalakhak at nagpapakalango sa piling ng mga naggagandahang dilag.

Ang naghihirap sa silid ay kanyang ama, at ang binata ay si Ibarra.

Nangamatay ang mga ilaw sa bahay na katapat. Huminto ang tugtugan at mga kaingayan ngunit napapakinggan pa ni Ibarra ang nakalulunogs na sigaw ng ama na hinahanap ang anak hanggang sa huling sandali.

Sa kabilang dako ang mga pangyayari ay di nakabababala sa batang Pransiskano. Hindi siya makatulog dahil sa nakitang bituin.

TALAKAYAN

Sagutin ang mga tanong.

1. Bakit nalilito si Ibarra nang dumating sa bahay na tinutuluyan?
2. Anu-anong pangitain ang nagbabalik sa isipan ni Ibarra?
3. Sino sa mga dalagang inilalarawan sa kabanata ang higit na tumutugon sa damdamin ni Ibarra? Bakit?
4. Ilarawan ang nakita ni Ibarrang larawan ng matandang naghihirap sa loob ng bilangguan.
5. Ano ang kaugnayan ng matandang naghihirap sa binata?

GABAY-DIWA

Sagutin ang mga tanong.

1. Ano ang iyong gagawin kung ikaw si Ibarra at nabatid mo ang nangyari sa iyong ama?
2. Makatuwiran bang ipabatid sa anak ang nangyari sa kanyang magulang? Pangatwiran.
3. Kung pitong taon kang walang nababalitaan o natatanggap na liham sa iyong ama, di ka kaya uuwi o magpapadala ng liham sa mga taong malapit sa iyo? Pangatwiran.

WAKAS

DAGDAG-ARAL

Piliin ang titik ng wastong sagot.

1. Ang *Fonda De Lala* ay isang

- a) Bahay
- b) Paupahang bahay
- c) Bahay pahingahan

2. Ang silid ni Ibarra sa *Fonda De Lala* ay nakahanay sa

- a) Dapat
- b) Sapa
- c) Ilog

3. Dahil sa pagod, si Ibarra ay hindi

- a) Nanood sa kasayahan
- b) Makatulog
- c) Pumunta sa kasayahan

4. Sa Europa, lagi siya sa mga

- a) Teatro
- b) Sinehan
- c) Kasayahan

5. Ang nakikita ni Ibarra habang nakatanaw sa kalawakan.

- a) Ang ama
- b) Ang ina
- c) Maria Clara

6. Ang bigat ng mga pangyayari kay Ibarra ay dahil sa

- a) Pagkamatay ng ama
- b) Pagkatuklas ng dahilan ng pagkamatay ng ama
- c) Pagkamatay ng mga bilanggo

7. Ang dilag na kaakit-akit at ilaw ng kasayahan.

- a) Tiya Isabel
- b) Maria Clara
- c) Sinang

8. Ang paring maligayang-maligaya sa pakikipag-usap kay Maria Clara.

- a) Padre Salvi
- b) Padre Sibyla
- c) Padre Damaso

9. Ang bahay paupahan ay tinatawag na

- a) Bahay aliwan
- b) Baay paupahan
- c) *Fonda De Lala*

10. Nalulungkot si Ibarra sapagkat

- a) Nag-iisip at nag-iisa
- b) Nag-iisang matutulog
- c) Hindi nakausap ng ama

DAGDAG-ARAL

Sagutin ng **Tama** o **Mali**. Kung mali sabihin ang tama.

1. Ang Fonda de Lala ay paupahang bahay.
2. Si Padre Damaso ay ang paring kausap ni Maria Clara.
3. Binaril ang ama ni Ibarra.
4. Asawa ng purong Kastila si Donya Victorina.
5. Nagmamasid si Ibarra sa masayang pagdiriwang.
6. Ang mutya ng pagdiriwang ay si Tiya Isabel.
7. Wala sa sarili si Ibarra nang umupo paharap sa ilog.
8. Namatay si Don Rafael dahil sa pagpapahirap.
9. Ang batang Pransiskano ay humahanga kay Maria Clara.
10. Ang bagong pari sa bayan ng San Diego ay si Padre Salvi.